

BIJLAGE 1- REALISATIE PER PRESTATIEVELD KADERNOTA BEWEGEN EN SPORTEN 2013-2016

Namens de buurtsportcoaches

Prestatieveld 1: het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in de verschillende kernen.

Gerealiseerd:

1. Sport & Beweegactiviteiten voor alle leeftijden via programma's:

Sports4Kids Dalfsen

Kinderen uit de gemeente Dalfsen hebben de afgelopen jaren na schooltijd kennisgemaakt met alle sporten die in de gemeente Dalfsen bestaan i.s.m. nagenoeg alle sportverenigingen, sportaanbieders, kulturhusen en scholen. Inmiddels nemen er (jaarlijks) 750 deelnemers deel aan 79 verschillende sportactiviteiten over het gehele jaar in alle kernen.

GymXtra Dalfsen-Nieuwleusen

Tientallen kinderen hebben deelgenomen aan dit programma waarbij vele kinderen uiteindelijk een sport hebben gevonden die bij hen past. Het heeft het 'gat' opgevangen van een groep kinderen binnen het regulier onderwijs die geen aansluiting vond bij sportverenigingen, tijdens het buitenspelen of tijdens de gymlessen.

Binnenschoolse sportlessen

De afgelopen jaren zijn, gecoördineerd door de buurtsportcoaches, verschillende sportkennismakingsclinics gegeven aan de basisschooljeugd, door nagenoeg alle sportverenigingen/-aanbieders in de gemeente.

Schoolsporttoernooien

In de periode van 2013 – 2016 is de gemeente van 5 sporttoernooien naar 18 sporttoernooien gegaan waarbij veel jeugdigen, ouders en ouderen jaarlijks samen zijn gekomen om te genieten van sport en spel en sociale omgang. Ze hebben samen gejuicht, gehuild, gelachen, gebaald, gewonnen en genoten met sport als middel hierin.

Agnieten College

Voor meerdere sporttoernooien en evenementen werd, op initiatief van de buurtsportcoaches, de samenwerking gezocht met de sportklassen van het Agnieten College. De leerlingen van deze klassen worden voornamelijk ingezet als (extra hulp) spelbegeleiders. Voor deze leerlingen, met een voorkeur voor (meer) sporten en bewegen is dit een mooie aanvulling op hun interesse en dient tevens als maatschappelijke stage.

Peutergym (i.s.m. kinderopvangcentra)

Er zijn groepen peutergym gestart i.s.m. kinderopvangcentra waardoor kruisbestuiving is gekomen tussen sport, kinderopvang en kulturhusen.

Nieuwe sportvereniging

Met ondersteuning van de buurtsportcoaches is de sport freerunning opgestart in de gemeente in meerdere kernen. Deze vereniging zorgt weer voor extra sportopties voor jeugd in de gemeente die geen interesse heeft/had in de overige aangeboden sporten. Daarnaast zijn er ook verbeterde 'verbindingen' gekomen met sporten buiten de gemeente (o.a. basketbal en golf), waardoor enkele jeugdigen hier nu sporten.

Sportevenementen

DATRION:

In samenwerking met de wandel-, fiets- en zwem3daagse is met ondersteuning van de buurtsportcoaches het aantal deelnemers aan de Datrion verdubbeld (van 216 in 2013 naar 436 deelnemers in 2018). Inwoners hebben hierdoor vaker deelgenomen aan sportactiviteiten.

Loopfestijn Dalfsen:

Met ondersteuning van de buurtsportcoaches is deelname aan de 'kidsrun' weer toegenomen naar een periode van dalende deelname cijfers. Onder andere door spelactiviteiten te organiseren rondom /tijdens het loopfestijn.

Koningsspelen (alle kernen):

Nadat er enkele jaren geen sportdag (nu koningsspelen) was georganiseerd door de scholen, is m.b.v. de buurtsportcoaches de sportdag weer nieuw leven ingeblazen. Vanaf 2014 nemen alle basisscholen (1800 leerlingen) uit kernen Dalfsen, Hoonhorst, Oudleusen en Nieuwleusen weer deel aan de sportdag /Koningsspelen o.l.v. de buurtsportcoaches waardoor de onderling cohesie en samenwerking tussen scholen is verbeterd en leerlingen jaarlijks gezamenlijk genieten van deze sportdag.

Gemeentelijke zwembaden

I.s.m. verschillende sport- en beweegaanbieders zijn er verschillende groepslessen zoals o.a. aquazumba opgestart in de gemeentelijke zwembaden waar inwoners aan deel kunnen nemen.

Samenvattend

Al deze activiteiten hebben de sociale samenhang tussen de inwoners van Dalfsen verbeterd in de periode van 2013-2016. Er zijn feitelijk veel extra momenten geweest van sociale interactie tussen kinderen, jeugdigen, volwassenen en ouderen onderling als tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Daarnaast zijn werkelijk alle bestaande accommodaties (sportparken, zwembaden, Beach veld, kulthurhusen, (multi)pleintjes, schaatsbanen, sportveldjes en schoolpleinen) in de gemeente hierdoor meer benut dan zonder bovenstaande activiteiten. Verder is de samenwerking tussen kulturhusen, sportverenigingen, scholen, kinderopvangcentra, welzijnsinstellingen verbeterd in de communicatie. De buurtsportcoaches hebben een positieve sfeer gecreëerd tussen al deze organisaties m.b.t. sport door de 'lijm' te zijn tussen deze organisaties. Dit is ook duidelijk te meten via gesprekken met de verschillende organisaties,

Neveneffecten:

Naar verwachting heeft bovenstaande mogelijkwerwijs bijgedragen aan andere positieve resultaten in de gemeente Dalfsen zoals: verbeterd 'veiligheidsgevoel' inwoners, verbeterde ervaren gezondheid, minder criminaliteit, minder schooluitval, minder overgewicht jeugd, positieve(re) kijk sportverenigingen-, aanbieders en inwoners op betrokkenheid gemeente en minder overlast jongeren.

Daarnaast is er door de buurtsportcoaches ook een sportnetwerk 'sportweb' gekomen met een duidelijker structuur tussen scholen, welzijnsinstellingen, sportverenigingen /aanbieders, leefstijlcoaches, fysiocentra, sportopleidingen, bonden en overige partijen, waardoor er een goed vangnet is ontstaan, zodat er bij 'problemen' heel snel geschakeld wordt tussen de verschillende organisaties en het probleem snel getackeld kan worden door de juiste persoon. Dat heeft verschillende inwoners geholpen bij het zoeken naar een oplossing m.b.t. sport en bewegen.

Prestatieveld 2: het ondersteunen van jeugdigen

Gerealiseerd:

1. Jeugdsportfonds

Via het ingevoerde JSF zijn tientallen kinderen (4-18 jaar) gaan/blijven sporten van ouders met een minimum inkomen.

2. Motorische screening & GymXtra

De buurtsportcoaches hebben i.s.m. fysiotherapiecentra en basisscholen een motorische screening opgestart i.s.m. alle basisscholen om overgewicht en algehele fitheid te signaleren en tegen te gaan via programma's zoals SlimKids, GymXtra en Ceasar therapie voor een groep kinderen dat geen aansluiting kon vinden bij het reguliere sportaanbod en wil werken aan bewegingsarmoede, motoriek en overgewicht.

3. Vakleerkracht gestimuleerd

Dankzij stimulans met name tijdens directie-overleggen hebben meerdere scholen een vakleerkracht bewegingsonderwijs aangesteld, waardoor de kwaliteit en het plezier van bewegen in de jeugd toeneemt. Ook houden scholen vanwege 'controle' door de buurtsportcoach, zich nagenoeg allemaal aan de landelijk norm van 2x45 minuten gymonderwijs. Vanwege 'slimme' samenwerking m.b.t. gymroosters via coördinatie buurtsportcoach kunnen scholen meer gymmen dan hiervoor.

4. Methode bewegingsonderwijs Dalfsen

In 2013 hebben de buurtsportcoaches ter ondersteuning van het bewegingsonderwijs de basisscholen geholpen een methode bewegingsonderwijs te ontwikkelen, waaraan alle 18 (inmiddels 17) basisscholen mee werken. De methode zorgt voor betere motoriek leerlingen, minder werk leerkrachten, meer gym tijd (i.v.m. filmpjes die vooraf op school bekeken worden), meer diversiteit van activiteiten en verbeterde samenwerking tussen scholen onderling via de aangestelde schoolsportcoördinatoren die onderlinge afstemming hebben met elkaar en de buurtsportcoaches.

5. "Ik lekker fit" & Daily Mile

De buurtsportcoaches hebben projecten als "Ik lekker fit" en de Daily Mile ondersteund en gestimuleerd door openingen te verrichten, danslessen en overige sportactiviteiten op school te organiseren.

6. Speel & Beweegpleinen

Er zijn i.s.m. SMON (nu Saam Welzijn) verschillende speel & beweegpleinen opgestart om kinderen na schooltijd buiten te laten spelen. Kinderen worden hierdoor extra uitgedaagd en mogelijkheden gegeven om de verleidingen van 'schermen' te weerstaan. Mogelijkerwijs heeft afname van overgewicht in de gemeente voor deze doelgroep hiertoe aan bijgedragen.

7. Aanleg schoolplein

De buurtsportcoaches hebben een adviserende rol gehad in de aanleg van verschillende schoolpleinen m.b.t. bewegen en sport.

Samenvattend:

Jongeren met ouders die leven van een minimum inkomen zijn geholpen via het Jeugdsportfonds om te gaan of blijven sporten. Overgewicht is de afgelopen jaren afgenomen onder jeugd, mede door bovenstaande activiteiten. Scholen zijn uitgedaagd om meer te doen aan sport en bewegen in en rondom school en hebben daarin stappen gezet en jeugd die weinig /geen aansluiting vond bij regulier aanbod heeft mogelijkheden gekregen om te sporten en bewegen.

Kanttekening: Er is op jeugd 16+ niet ingezet tot meer sportdeelname bij sportverenigingen. Dit voornamelijk vanwege onderzoek SAAM Welzijn in 2014 onder jeugd. Daaruit bleek: voldoende beweeggedrag jeugd (voornamelijk vanwege fietsen naar school), geen toename overgewicht, jeugd is positief over sportaanbod in Dalfsen en 'sportafname' is veelal tijdelijk van aard (i.v.m. werk, studie, uitgaan in die periode). Daarnaast nam het 'ongeorganiseerde sporten' toe onder jongeren, denk aan fitness, hardlopen en fietsen (wielrennen).

Prestatieveld 3: het ondersteunen van vrijwilligers

Gerealiseerd:

1. Bijeenkomsten, trainingen, cursussen, workshops voor sportverenigingen en sportaanbieders.

De bijeenkomst(en) werden in totaal door meer dan 80% van de sportverenigingen bezocht en 17 sportverenigingen hebben deelgenomen aan verschillende trainingen, workshops, cursussen die te maken hebben met o.a. ondersteuning van vrijwilligers en het werven van vrijwilligers. Meerdere verenigingen hebben n.a.v. deze trainingen nieuwe beleidsmatige keuzes gemaakt om de sportverenigingen op een hoger niveau te krijgen. Dat is n.a.v. de evaluatie bij een meerderheid van deze verenigingen ook gelukt. Er ontstonden hierdoor minder vacatures binnen de vereniging, een verbeterde sfeer en betere samenwerking binnen het bestuur.

2. Statushouders integreren binnen sportverenigingen

Om sportverenigingen te helpen bij vinden van vrijwilligers zijn er tussen de 8-12 statushouders ingezet binnen sportverenigingen als vrijwilliger in de periode van 2014-2016.

3. Sportverenigingen ondersteund bij sporttoernooien

De buurtsportcoaches hebben via 'beweegteams' (groep stagiaires) de sportverenigingen jaarlijks ondersteund bij tal van sportactiviteiten waardoor minder vrijwilligers nodig waren..

4. Sportvereniging zijn ondersteund bij samenwerking

De buurtsportcoaches hebben sportverenigingen ondersteund bij diverse samenwerkingen tussen sportverenigingen wat ervoor zorgde dat er minder 'problemen' kwamen met 'vacatures' op het gebied van vrijwilligers binnen deze verenigingen. Ook hebben de buurtsportcoaches samenwerkingsverbanden gelegd tussen sportverenigingen wat betreft het opleiden van kader door cursussen gezamenlijk te houden voor meerdere sportverenigingen. Hierdoor zijn er in sommige situaties minder vacatures ontstaan binnen de groep trainers.

5. Sportvereniging geadviseerd door buurtsportcoach

De buurtsportcoaches hebben met meerdere verenigingen gesprekken gehad waarin hun kennis werd ingezet om problemen rondom o.a. vrijwilligers op te lossen. Zo hebben de gym, dance, voetbal, hockey, handbal, tafeltennis en volleybalverenigingen voordeel gehad van het netwerk van de buurtsportcoaches bij het vinden van nieuwe leiding /vrijwilligers. Ook zijn er m.b.v. de buurtsportcoaches 'hernieuwde' contacten gelegd tussen sportbonden en sportverenigingen in de gemeente, waardoor er (opnieuw) geprofiteerd kon worden van ondersteuning van enkele sportbonden. Daarnaast zijn er voor de verenigingen verschillende documenten ontwikkeld en verspreid met als onderwerpen "Sponsorplan", "Arbitrageplan", "Aangepaste sportvormen voor verenigingen".

Samenvattend:

Er is ingezet op het ondersteunen van vrijwilligers binnen sportverenigingen. Sportverenigingen hebben deze ondersteuning als zeer prettig ervaren en waarderen ook de gemeente hierin voor de mogelijkheden tot deelname aan de trainingen, cursussen en workshops.

Kantekening: Er bestaat nog steeds een vrijwilligerstekort bij veel verenigingen, voornamelijk op de 'grotere' taken binnen de vereniging zoals voorzitter, penningmeester en leider /trainer. Dat deze problemen (nog steeds) bestaan en niet structureel zijn opgelost heeft te maken met o.a.

1. Maatschappelijk veranderingen: mensen hebben meer activiteiten, meer werkdruk (beide ouders werken), meer flexibelere werkdagen (vaker in het weekend) en mede daarom minder tijd voor inzet bij sportverenigingen. Leden 'consumeren' steeds meer.
2. Binding: mensen hebben minder 'noodzakelijke' binding met de vereniging. De invloed van sociale media, individualisering en toename van andere sport, cultuur, event- mogelijkheden in de gemeente zorgen voor minder sterk 'clubbelang'. De behoefte van de mensen om ergens bij te horen wordt in meer gevallen nu door meerdere activiteiten ingevuld.

Prestatieveld 4: het bevorderen van ouderen en mensen met een beperking tot deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Gerealiseerd:

Ouderen

1. 'Samen actief'

De gemeente Dalfsen heeft zich ingezet voor het project 'Samen actief' waarin enthousiaste bewegers vanuit de doelgroep 65+ een 'beweegmaatje' konden vormen voor mensen die (praktisch) niet bewogen. Aan de hand van workshops (i.s.m. CALO Zwolle) zijn er diverse mensen geschoold om een 'beweegmaatje' te zijn. Het is niet gelukt duidelijk te krijgen in hoeverre er hierdoor mensen 'in beweging' zijn gekomen. Het door geschoolde mensen afstappen op mensen bleek in de praktijk lastig. Om voor een lagere drempel te zorgen, is aangehaakt en samengewerkt met Landstede

Welzijn m.b.t. een beweegmiddag voor ouderen om o.a. beweegmaatjes en ouderen die praktisch niet bewegen met elkaar in contact te brengen en de drempel voor de beweegpartners te verlagen om kwetsbare senioren te benaderen.

2. Fit & Vitaal 50+

I.s.m. SAAM Welzijn en de buurtsportcoaches is er een groep gestart van 'actieve ouderen' tussen 50-65 jaar'. Deze groep bestaat nog steeds in de kern Dalfsen met gemiddeld zo'n 12 tot 14 deelnemers.

Mensen met een beperking

1. Grenzeloos actief

I.s.m. de regio 'Vechtdal' is 'grenzeloos actief' gestart in Dalfsen met inzet van een regiocoach. De regiocoach heeft verschillende sportverenigingen ondersteund op gebied van kennis, netwerk en PR. Zo zijn m.b.v. de regiocoach en buurtsportcoaches de activiteiten G-Hockey (inmiddels weer gestopt) en G-Voetbal opgestart. Ook is er een krant uitgebracht met positieve verhalen van mensen met een beperking die genieten van sportaanbod in de regio. Verder is er een 'Iedereen Actief' dag georganiseerd met diverse G-verenigingen in Hardenberg. Onbekend is of daar inwoners uit de gemeente Dalfsen aan hebben deelgenomen.

2. Running therapie

In samenwerking met het Noaberhus, RIBW en Philadelphia is er in 2014 running therapie (i.c.m. lunchen) ontwikkeld om mensen in de wijk Gerner Marke en jeugdigen vanuit de instellingen in beweging te krijgen. Tientallen mensen hebben elkaar hierin wekelijks ontmoet.

3. Sportbegeleiding (Philadelphia, RIBW)

De buurtsportcoaches hebben i.s.m. de instellingen Philadelphia en RIBW tientallen inwoners binnen de instellingen naar sportverenigingen en sportaanbieders begeleid, wat sociale cohesie van deze bewoners met inwoners uit de gemeente heeft bevorderd, naast de 'gezondheidswinst'. Ook is bewegen binnen de instellingen vergroot door ondersteuning van de buurtsportcoaches bij de opzet van een intern sportprogramma.

4. Financiële ondersteuning sportverenigingen

Sportverenigingen zijn de afgelopen jaren ondersteund met een lokale subsidie voor mensen met aantoonbare meerkosten om te bewegen bij de sportverenigingen. Enkele sportverenigingen hebben van deze ondersteuning dankbaar gebruik gemaakt.

Samenvattend:

Op het gebied van 'ouderen' is er weinig bereikt. Dit heeft twee redenen:

1. De buurtsportcoaches waren in de periode 2013-2016 voornamelijk actief binnen de sector jeugd, waar de nadruk op heeft gelegen en ook de 'feeling' van de buurtsportcoaches sterker mee was.
2. De buurtsportcoaches hebben vanwege hun achtergrond voornamelijk affiniteit met de doelgroepen tot 65 jaar, waardoor er meer kennis, energie en tijd nodig is om gericht aandacht te besteden aan deze doelgroep. Daarnaast had SAAM Welzijn al een sport- en beweegprogramma voor ouderen.

Er is het nodige bereikt onder mensen met een beperkingen in de gemeente. Er zijn meer mensen met een beperking gaan sporten, het sportaanbod is met één sport uitgebreid en de bestaande G-sport is ondersteund via lokale subsidie. Ook is de samenwerking tussen diverse instellingen, buurtsportcoaches, kulturhusen en sportverenigingen verbeterd door de inzet van de buurtsportcoaches en de regiocoach.